

**ČESKÝ ATLETICKÝ SVAZ
KOMISE ROZHODČÍCH**

**ZPRAVODAJ
INSTRUKTORŮ ROZHODČÍCH
ATLETIKY**

2/2009

- 1. Sumář ze Zpráv ZHR-I 2009, I. část**
- 2. Sumář ze Zpráv ZHR-I 2009, II. část**
- 3. Vyhodnocení zpráv hlavních rozhodčích za rok 2009**

Sumář ze Zpráv ZHR-I 2009 - I. část

Tento Sumář přináší výpis nejdůležitějšího ze Zpráv ZHR-I z halové sezóny 2009. Jedná se o zprávy z následujících závodů:

- 11 – 6. - 8. 2. 2009 - MČR všech kategorií ve vícebojích v hale, ASK Slavia Praha /instruktor Jurečka/ - zastoupil Hromada
- 12. – 8. 2. 2009 – MČR všech kategorií v chůzi v hale, ASK Slavia Praha /Jurečka/ - zastoupil Hromada
- 13. – 14. - 15. 2. 2009 - MČR dorostu a juniorů v hale, PSK Olymp Praha /Hanykýř/
- 14. – 21. – 22. 2. 2009 - MČR M a Ž v hale, PSK Olymp Praha /Veselý - omluven/
- 15. – 28. 2. - 1. 3. 2009 - MČR žactva v hale, ASK Slavia Praha /Utěkal/

Tradiční skladba mistrovství republiky v hale všech kategorií s tradičními pořadateli, na tradičních místech, s obvyklou sestavou rozhodčích, nepřinesla pro tento sumář množství dalších méně obvyklých poznatků.

Úroveň rozhodování

11,12 – Velmi dobrá úroveň rozhodování.

13 – Dobrá práce rozhodčích, nedostatky drobnějšího rázu řešeny na místě. Vrchníci byli autoritami ve svých sektorech, na odpovídající úrovni bylo vyvolávání závodníků, používání rozběhových značek, příchod a odchod závodníků do sektorů, rozcvičování, signalizace.

Nedostatky

13 – Za nedostatek lze počítat občasné neuzavírání rozběžiště pro skok do dálky v době úprav doskočiště.

15 – Rozhodčí v doskočišti pro skok do dálky a v trojskoku měla potíže se správným značením místa dopadu. Problém nastal při jednom rozběhu na 60 metrů př. - "vypadla" cílová kamera, vrchník omylem nevzal v úvahu pořadí určené rozhodčími v cíli a ručně naměřené časy a nechal (po domluvě s jury!) závod opakovat.

K pořadatelům

11,12 – Dle Zprávy instruktora velmi dobře připravené závody, jejich hladký průběh, výtečná práce technické čety.

13 – Dobrá práce svolavatelny.

Počty rozhodčích

13 – Dostatečný počet /29/ rozhodčích.

Technické vybavení

11,12 – Kladně hodnocena práce firmy On Line /cílová kamera, počítačové zabezpečení disciplin v sektorech/.

13 – Zpoždění časového pořadu bylo způsobeno nepřipraveností startovních bloků, kabelů a záznamového zařízení.

15 – Hala nedisponuje rozcvičovacími prostory a na ploše se tedy pohybuje příliš mnoho osob. Ve 2. a 3. dráze jsou chybně nalajnovány handicapy na 200 a 400 metrů, start na 300 metrů není rovněž správně nalajnován, v doskočišti pro horizontální skoky byl příliš suchý písek, sektor dopadu pro vrh koulí je v neregulárním stavu.

Jmenovité /kladné/ hodnocení práce rozhodčích

HR – Bort /11,12/

ZHR – Strachota /11,12/

ST – Hanykýř /11,12,15/, Miller /13,15/, Zychová /13/

KAM – Kulhánek /11,12,13/

VRB – P.Mácha /13/

VRM, VRŽ – Valenta, Houser /11,12/

V.výšky – Horáčková /13/

V.trojskoku – Nemšovský /13/

V.koule – Mastík /13/

Vrchník – Nemšovský /11,12/

Další – Vlasák /15/

Havířov, 10. 3. 2009 R. Šimek

Sumář ze Zpráv ZHR-I 2009, II.část

Tato část Sumáře obsahuje souhrn ze Zpráv zástupců hlavních rozhodčích ve funkcích instruktorů za část hlavní sezóny do konce července roku 2009. Konkrétně se jedná o zprávy z následujících závodů:

- 21 – 10. 5. – Mistrovství ČR v maratónu mužů a žen, PIM, /instruktor Veselý/
- 25 – 24. 5. – 1. kolo extraligy M, Ž, USK Praha /Veselý/
- 26 – 29. - 31. 5. – MČR všech kategorií ve vícebojích, LIAZ Jablonec /Jurečka/
- 27 – 6. 6. – 2. kolo extraligy M, Ž, ASK Slavia a SK Spartak Praha 4 /Houser/
- 32 – 8. 6. – Premium mítink EAA – Memoriál J. Odložila, TJ Dukla Praha /Tipková/
- 33 – 17. 6. – Mítink GP IAAF Zlatá tretra Ostrava, AK SSK Vítkovice /Opavská/ - změna - Žák
- 34 – 20. - 21. 6. – MČR juniorů a dorostu, AK SSK Vítkovice /Šimek/
- 35 – 27. - 28. 6. – MČR M, Ž, Pražský atletický svaz /Veselý/
- 36 – 4. 7. – MU ČR - Chorvatsko-Maďarsko-Slovinsko juniorů, Uherské Hradiště /Žák/
- 37 – 5. 7. – 3. kolo extraligy M, Ž, A.C. TEPO Kladno, /Hanykýř/ - změna Jurečka

Oproti minulým letům, jak je vidět, byl redukován seznam závodů, na které jsou delegováni KR ČAS instruktoři. Nejsou např. delegováni na jednotlivá kola první ligy. K dnešnímu dni, 20. 7. 2009, všichni jmenovaní instruktoři zaslali své Zprávy.

Úroveň rozhodování

- 21 – Velmi dobře organizovaná práce zkušeného týmu rozhodčích.
- 26 – Vzhledem ke krajně nepříznivému počasí odvedli rozhodčí poctivou práci. Drobné problémy byly řešeny na místě.
- 27 – Jednotlivé komise pracovaly bez problémů, porušení pravidel nebylo zjištěno.
- 32 – Velmi dobrý výkon sboru rozhodčích. Některé nedostatky se přesto vyskytly, např. zapisovatelka u míčku nebyla příliš ochotna opakovat hodnotu naměřených pokusů.
- 34 – Až na některé nepodstatné detaily velmi dobře odvedená práce všemi přítomnými rozhodčími. Pokud jsou dále uváděni výborně pracující rozhodčí, jsou tím míněny celé jejich komise.
- 35 – Kvalitně odvedená práce rozhodčích. Některé nedostatky se vyskytly – byly řešeny na místě /např. vrchníkem předčasná signalizace zdařenosti pokusů při horizontálních skocích/.
- 36 – Utkání prokázalo, že rozhodčí i s nižší kvalifikací jsou schopni zajistit kvalitní soutěž, mají-li dostatečnou praxi, odpovídající znalosti a také cit pro závodníky.

Nedostatky

- 21 – Rozhodčím činila jisté problémy startovní čísla malého rozměru viditelná v cíli až na poslední chvíli. Nesrovnalosti v pořadí, ke kterým při takovém počtu účastníků přirozeně musí docházet (například nezachycený čip při proběhnutí cílem), byly řešeny neprodleně na místě dle záznamů příslušných rozhodčích v cíli.
- 25 – U technických disciplín nebyl měřen časový limit, rozhodčí ani nebyli vybaveni žlutými signálními praporky.
- 27 – Neměření všech pokusů u dlouhých hodů způsobuje zbytečné časové protahování jednotlivých soutěží.

32 – Jisté problémy se správnou signalizací měli vrchníci v poli v soutěžích ve vrhu koulí a hodů diskem.

33 – Úsekoví rozhodčí nezkontrolovali správné umístění kuželů při běhu na 3000 m překážek, rozhodčí hodů oštěpem připustili provedení rozběhových značek křídou, totéž u skoku do výšky žen. V téže disciplíně odešla část startujících ze svolavatelky do sektoru bez doprovodu rozhodčích.

34 – Nebyly instruktorem shledány.

36 – Časový limit nebyl měřen, nebyl však překračován. Při skoku do výšky juniorek byly některé rozběhové značky provedeny křídou.

K pořadatelům

34 – Závody byly pořadatelem připraveny na velmi dobré úrovni odpovídající mistrovství republiky /ukazatele výkonů, optické měření délek vrhů, hodů a horizontálních skoků, zařízení na měření časových limitů, měření reakčních dob, dostatečný počet větroměrů, odpovídající zařízení na vážení a měření náčiní, vkusné rozběhové značky, na úrovni pracující svolavatelka, technická četa, rozhlas, ceremoniály, apod../

37 – Startovní listina pro běh žen na 200 metrů se třikrát změnila a byla postupně i jiná pro startéry a pro rozhodčí v cíli.

Počty rozhodčích

25 – Extraligové úrovni neodpovídající počet delegovaných rozhodčích (31, účast 22, na poslední chvíli se podařilo sehnat dalších 6). Úseky byly obsazovány, tedy sledovány, pouze improvizovaně - z tribuny.

34 – Dostačující. Úseky byly např. obsazeny deseti rozhodčími.

Technické vybavení

21 – Podivným dojmem působí použití elektronického zařízení k měření běžeckých časů, které se ale spouští „ručně“ pořadatelem /ani ne tedy rozhodčím/.

25 – Pořadatel nezajistil optické měření délek pokusů. Měřilo se pouze pásmem, což při malém počtu rozhodčích /např. na vracení náčiní/, způsobovalo zbytečné prodlužování některých soutěží. Pomůcky pro měření a vážení náčiní nebyly na odpovídající úrovni, přesto příslušný rozhodčí udělal vše, co bylo v jeho silách. Nebylo předepsané značení pro seběh na 800 m a 4x400 m.

27 – Časové limity měřeny pouze pomocí stopek, jinak byly sektory připraveny k soutěžím velmi dobře.

32 – Nebyl včas a dostatečně připraven sektor pro skok o tyči /rozhodčí si ho před vlastním závodem museli upravovat sami/, chyběl rovněž ukazatel časového limitu /vadilo to i závodníkům/.

34 – Stále není dokonalé měření startovní reakce u sprintů – u startů dívek je zařízení ne vždy zaznamenáno /předčasná vyběhnutí samozřejmě signalizuje/.

35 – Při skoku do dálky /první den/ nebylo doskočiště zaplněno pískem po okraj, některé informační tabule se neotáčely, na rozběhu pro hod oštěpem nebyla vyznačena čtyřmetrová čára před odhodem, při skoku do výšky odešla, bez vědomí vrchníka, obsluha počítače.

37 – Břevno pro vrh koulí nelícovalo s kruhem, čára na hraně skříňky se brzy odlepila, nebyly použity zátěžové bloky.

K SK

26 – Časový pořad, vzhledem k délce trvání soutěží ve skoku do výšky a o tyči, nebyl vždy dodržen. Stadion potřebuje, vzhledem k pořádání MČR ve vícebojích všech kategorií ještě doplnit vybavení o třetí sektor pro vrh koulí, hody oštěpem a diskem a skok do výšky. Je třeba počítat i s vybavením pro případ dlouhodobého deště.

27 – Jisté časové napětí při dodržování časového programu způsobil vyšší počet startujících při skoku do dálky. Za úvahu by stálo alespoň v časovém programu částečné předřazení soutěží v horizontálních skocích.

Jmenovité /kladné/ hodnocení práce rozhodčích

HR – Jurečka / 21 /, Kňákal / 25, 32 /, Budínský / 26 /, Opavská / 34 /, Utěkal / 35 /

ZHR – Staněk / 21 /, Valčuhová / 34 /, Dvořáková / 35 /

Vrchní rozhodčí – Horáčková, Bort, Mácha K. / 35 /

VRB – Bort / 27 /, Zychová / 32 /, Kovářová / 34 /, Prokeš / 37 /

VRS – Dvořáková / 32 /, Roztočilová / 34 /

VRV – A. Novotný / 34 /

VRCH – Krhovják / 34 /

VR vícebojů – Košvancová, Rektorysová / 26 /

ST – Utěkal / 25, 32 /, Miller / 25, 32, 35 /, Hanykýř / 27, 32, 33, 34, 35, 37 /, O. Mácha /27/, Kubenka / 33, 36 /, Šulcová / 34 /, Sabák / 36 /, Strachota / 37 /

KAM – Kulhánek / 25, 32, 35, 37 /, F. Fiala / 34 /

Pořadí – Chalupa / 34 /, Jurečka / 35 /

Úseky – Mácha O. / 35 /

Vrchníci skoků – Nemšovský / 25, 27 /, Vondra / 25 /, Horáčková / 25, 27 /, Dvořák / 27 /, Kovářová / 33 /, Hejnová, Veselý, J. Fiala / 34 /, Belzová, Mácha P., Nemšovský / 35 /, Ondrušek / 36 /, Nechanický, Větrovcová, Kapička, Vondra / 37 /

Vrchníci vrhů – Kryštof / 25, 35, 37 /, Belzová / 25 /, Hlušička, A. Dvořáková / 27 /, F. Novotný, Tichý / 34 /, Vlasák / 35 /, Vondra, Pospíšil / 37 /

Vrchníci – Všetečka, Cikánová, Budínská, Hoferek, Sedláček / 26 /

Vítr – Branišová / 25 /, Elblová, Dočkalová / 34 /

M a V – Staněk / 25 /, Klepek / 34 /, Zámečník / 34, 35 /

Svolavatelka – Zychová / 35 /

Další – Skleničková, Sedláček ml., Párys, Čerovský / 26 /, Mastík, Buřilová, Košťál, Tipka, Vlasák / 32 /, všechny komise / 34 /, Sklenář R. / 36 /, Vondrová / 37 /

Jiné

25 – Jisté problémy nastaly s výškařkami, které neznaly pravidlo 144, odst. 2d o zákazu držení a používání přehrávačů v sektoru.

33 – Rozhodovat soutěže probíhající před hlavní tribunou, při velmi, velmi hlučné kulise, bylo značně nesnadné.

36 – Rozhodčí použili dva druhy oblečení – což není při mezistátním utkání příliš vhodné.

- Mimo požadované Zprávy ZHR-I jsem obdržel i Zprávy ZHR-I z krajského přeboru juniorů, dorostu a žactva Libereckého KAS v Jablonci a z Memoriálu Ludvíka Daňka v Turnově kolegy Budínského.

Havířov, 20. července 2009 R. Šimek

Vyhodnocení zpráv hlavních rozhodčích za rok 2009

Pro rok 2009 byla provedena delegace celkem na 43 závodů:

- I. část 11 závodů (počet došlých zpráv 6, tj. 54,5 %)
- II. část 32 závodů (počet došlých zpráv 23, tj. 71,9 %)

Chybějící zprávy za I. část sezóny je možné připsat i na vrub změn v komisi rozhodčích a možným nejasnostem ohledně zasílání. Obecně lze však pozorovat, že ve většině případů jsou chybějící zprávy ze soutěží mimo stadion – chůze, přespolní běhy.

Z významných závodů sezóny chybí zpráva z Memoriálu Josefa Odložila. Mimo to jsem však obdržela zprávy ze závodů z konce sezóny, kde delegace KR ČAS neproběhla.

Během celé sezóny se neomluvalo 22 rozhodčích – nikdo opakovaně. Někdy mohla být důvodem i špatná informovanost o delegaci.

Kladně hodnocena byla práce téměř všech delegovaných rozhodčích, nerada bych na někoho zapomněla, proto nebudu uvádět jmenovitě. Všem patří poděkování.

Rovněž kladně byla hodnocena spolupráce s firmou On-line Petra Blažeje.

I. část

Jednalo se především o halové závody organizované v Praze.

Jediným popsáním nedostatkem bylo nedostatečné osvětlení výškařského sektoru (21.2.) v hale Stromovka.

Dalším problémem, který však bude těžko řešitelný, je příliš hlasitá doprovodná hudba a slovo při Pražském mezinárodním maratónu. Tento „hluk“ ztěžuje komunikaci mezi rozhodčími v cíli určujícími pořadí. Dalším problémem při této akci byla nečitelnost startovních čísel u top závodníků (vedle jména) provedená v černé barvě na hnědém pozadí.

II. část

Technický stav nebo vybavení

(v závorce uvedeno pořadové označení závodů podle delegací) :

Pořadatel: Sokol Č. Budějovice	těžko manipulovatelná vrata u kladivářské klece (nenamazaná)
TJ Lokomotiva Břeclav (52)	chybějící vrata u klece pro hod kladivem
AK Škoda Plzeň (47)	<ul style="list-style-type: none">• těžká manipulace se stojany pro skok o tyči• nerovné podpěry laťky u stojanů pro skok vysoký
AC Slovácká Slávia Uherské Hradiště (36)	chybějící ukazatele časového limitu u technických disciplín při mezistátním utkání
VS Tábor (28)	obrubník tvoří jedno ohraničení výseče pro vrh koulí – neodpovídá to pravidlům
USK Praha (25)	<ul style="list-style-type: none">• nevyhovující stojany pro skok o tyči• zastaralé váhy na kontrolu hmotností vrhačského náčiní
TJ LIAZ Jablonec nad Nisou (43)	<ul style="list-style-type: none">• chybějící optické měření dlouhých hodů• špatně čitelná stupnice na stojanech pro skok o tyči• doskočiště (skok o tyči) mělo neupravené matrace

Připomínky k časovému programu:

Připomínky k časovému programu se objevily u extraligy, 1. ligy žen a baráži o extraligu zejména se jedná o příliš krátké intervaly u hodů a horizontálních skoků (extraliga). Podobná připomínka byla i u mezistátního utkání juniorů v Uherském Hradišti kde mezi oštěpem a diskem a mezi dálkou a trojskokem bylo 60 minut.

Při mistrovství dospělých bylo připomínkováno, že skok o tyči mohl být zařazen dříve, protože by mohlo dojít ke zhoršeným světelným podmínkám v závěru soutěže při méně příznivém počasí.

Předsunutí soutěže v hodů kladivem bylo vesměs hodnoceno kladně.

V některých případech došlo ke zpoždění vůči časovému pořadu díky systému přihlašování kartičkami.

Pravidla – dodržování, nejasnosti, chyby atp.:

Při hodnocení práce rozhodčích se občas objevily chyby, které mnohdy plynuly z nedostatečného počtu rozhodčích, nebo chybějícího vybavení. Rozhodčí jsou často využíváni jako technická četa, úsekoví rozhodčí nebývají vůbec ustanoveni. Ne vždy má každá komise alespoň jedna platná Pravidla.

Někdy se u technických disciplín stává, že vrchník nekontroluje pořadí, které stanovil např. zapisovatel. Porušuje tak P125.3, které ukládá vrchnímu rozhodčímu, resp. vrchníkovi disciplíny zkontrolovat výsledky.

Stálým problémem bývá trenér Patera při skoku o tyči, která vniká do sektoru a porušuje P144.2 o dopomoci – je potřeba důsledně využívat možnosti udělení žluté karty závodníkovi (po předchozím varování) a popřípadě i karty červené. Platí to i o vzájemném povzbuzování v sektoru mezi závodníky, účastníci se stejné disciplíny.

Co se týče dopomoci, není povoleno přinášet a používat na stadionu MP3 přehrávače (mobilní telefony, kamery, fotoaparáty, atp.) P144.2(e), což závodníci mnohdy neví.

Závodníci (resp. závodnice) také mnohdy nevědí a rozhodčí je někdy neupozorní, že si nesmí zmenšovat startovní čísla P143.8, např. ohnutím.

Dalším evergreenem je použití bot a osobních věcí jako značek na rozběhu. Značky na rozběhu může mít každý závodník **maximálně dvě** a měl by mu je dodat nebo schválit pořadatel – P180.3 (obvykle se jedná o lepicí pásku, nikdy křídou).

Pokud nejsou při hodů kladivem uzavíraná vrata podle toho, zda hází levák nebo pravák, je porušováno P192.4 POZN.1. V tomto případě však nejde pouze o porušování pravidel ale také o vážné ohrožení bezpečnosti závodníků a činovníků na stadionu.

Častou chybou u technických disciplín bývá odmávání pokusu ještě před jeho ukončením P180.7. To znamená, že se tak nestane dříve než skokan do dálky nebo v trojskoku opustí doskočiště P185.1, skokan do výšky nebo o tyči neporuší P182.2, 183.2 nebo 183.4, a nebo závodník vyjde z kruhu, nebo opustí rozběhovou dráhu P187.17.

V souvislosti s odchodem oštěpaře z rozběhové dráhy vznikla mnohá nedorozumění a bylo chybně interpretováno označení ve vzdálenosti 4m od okraje odhodového oblouku. P187.17. V této 4 metrové vzdálenosti nemusí být nakreslena žádná čára. Je doporučeno označení na bocích dráhy. Závodník nesmí před dopadem oštěpu opustit rozběhovou dráhu. Po jeho dopadu pak nezáleží na směru, kterým odejde z rozběhové dráhy. O nezdařený pokus se jedná pouze pokud je jeho první kontakt se zemí mimo rozběhovou dráhu za (ve směru hodů) čarou označující odhodový oblouk (a prodloužení do stran kolmé na dráhu). Vzdálenost 4 metrů je pouze orientační pro rozhodčí, aby mohli zvednout praporek, jakmile atlet odcházející po rozběhové dráze překročí tuto hranici.

Někdy se neměřily časové limity u technických disciplín anebo nebylo správně interpretováno pravidlo P180.17 o časovém limitu pro téhož závodníka po zvyšování.

Při bězích byla při Mistrovství republiky mužů a žen v Praze pochybnost o správné funkci zařízení pro detekci chybných startů, pak je v kompetenci vrchního rozhodčího pro běhy zpochybnit práci tohoto zařízení a nechat opakovat start bez napomínání, popř. diskvalifikaci kohokoliv P125.2.

Podle pravidel platných v roce 2009 seběh při běhu na 800 m, vyznačují pouze malé kužely nebo hranoly (5x5 cm ne vyšší než 15 cm) umístěné bezprostředně před průsečíkem seběhové čáry s čarami ohraničující jednotlivé dráhy – P163.5. To znamená, že seběh se nemusí označovat praporkem.

Úsekoví rozhodčí (pokud se je podaří delegovat) mají být vybaveni pouze žlutými praporky, ať už se nám to líbí, nebo ne. Těmi mají za úkol signalizovat porušení pravidel. V případě, že k porušení nedojde, nesignalizují nic. Jiný způsob signalizace stanovuje pouze technický delegát – P127.3.

Ke kuriózní situaci došlo v Jablonci při mistrovství ČR ve vícebojích. kdy si závodnice z Vítkovic při nepříznivém počasí přinesla na plochu osobní stan. Samozřejmě, že nelze připustit, aby se ze stadionu stal camping. Přestože taková situace není řešena v pravidlech, může vrchní rozhodčí v souladu s P125.2 vyřešit tuto situaci, tak jak se stalo – tzn. nařízením odstranění stanu z plochy stadionu.

Zpracovala:

RNDr. Ludmila Pudilová

předsedkyně komise rozhodčích ČAS